

«БЕКІТЕМІН»

Қазақстан Республикасы туризм
және спорт министрлігінің
Спорт және дене шынықтыру істері
комитетінің төрағасы

Есеналин Р.

2025 год

«КЕЛІСІЛДІ»

«Қазақстан Республикасы
Бадминтон федерациясы»
қоғамдық бірлестігінің президенті

Мамуров А.

2025 год

**2025–2028 жылдарға арналған
бадминтонды дамытудың кешенді нысаналы бағдарламасы**

Астана, 2025

Мазмұны

1. Кіріспе;
2. Бағдарламаның паспорты;
3. Бадминтонның қазіргі жай-күйі мен дамуына талдау, дене шынықтыру-спорт ұйымдарын құру және дамыту;
4. Бадминтон бойынша өткізілген және жоспарланған спорттық іс-шаралар туралы;
5. Спорттық жарыстар мен оқу-жаттығу жиындарына қатысатын спортшылардың, жаттықтырушылар мен дене шынықтыру және спорт саласындағы мамандардың денсаулығын сақтау және нығайту жағдайлары;
6. Спортшыларды, жаттықтырушылар мен мамандарды жаттығу жүргізуге қажетті жағдайлармен қамтамасыз ету;
7. Қаржыландыру көздері;
8. Бадминтон спорт түрін жетілдіру бойынша ұсыныстар.
9. Ұлттық құрама команданың үш жылдық дайындық цикліне арналған оқу-жаттығу процесін ұйымдастыру.
10. Жылдық дайындық циклінің құрылымы.
11. Моральдық-психологиялық және тәрбиелік жұмыс.
12. Ұлттық құрама команданы ғылыми-әдістемелік және медициналық қамтамасыз ету.
13. Допингке қарсы бақылау.
14. 2025–2028 жылдарға арналған олимпиадалық цикл бойынша мақсатты тапсырмалар жүйесі.
15. Командаларды іріктеу және жасақтау қағидалары.
16. Жаттықтырушылар құрамын кадрлық қамтамасыз ету және олардың біліктілігін арттыру
17. Дайындық жүргізілетін спорттық базалар. Олардың жабдықталу сипаттамасы

1. Кіріспе

2025–2028 жылдарға арналған бадминтонды дамытудың кешенді нысаналы бағдарламасы (әрі қарай – Бағдарлама) Қазақстан Республикасында сапалы спорттық резервті дайындауға, бадминтонның дамуын әрі қарай жетілдіруге, оның беделін нығайтуға, насихаттау және танымал етуге бағытталған. Сондай-ақ, Бағдарлама Қазақстан Республикасының ұлттық құрамасына кіретін спортшылардың имиджін көтеруге қызмет етеді.

Бағдарламаның жүзеге асырылуы спортшыларды даярлау деңгейін сапалы жаңа сатыға көтеруге мүмкіндік береді, сонымен қатар ғылыми-әдістемелік және медициналық-биологиялық қамтамасыз етудің кешенді мәселелерін шешуге бағытталған.

2. Бағдарламаның паспорты

Атауы	2025–2028 жылдарға арналған бадминтонды дамытудың кешенді мақсатты бағдарламасы.
Дайындау негізі	Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі «Дене шынықтыру және спорт туралы» заңы; Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2015 жылғы 27 қарашадағы №121 бұйрығы «Спорт федерацияларын аккредиттеу ережелерін бекіту туралы».
Бағдарламаны әзірлеуші	«Қазақстан Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі.
Мақсаттары	Бадминтонды насихаттау, беделін арттыру және халықаралық аренада жағымды имидж қалыптастыру.
Міндеттері	- Қазақстан Республикасының ұлттық құрамаларының резервін мақсатты мамандандырылған дайындау үшін жоғары сапалы оқу-жаттығу процесін ұйымдастыру, оқу-жаттығу жиындарын өткізу, Қазақстан, Азия, Әлем және Олимпиада чемпионаттары мен біріншіліктеріне қатысу; - Бадминтон мамандарын даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесін жетілдіру; - Бадминтонның дамуы мен тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ететін, көпшілікке қолжетімді және салауатты өмір салтын насихаттайтын оңтайлы жағдайлар жасау; - Республикалық жарыстар мен спорттық емес, бадминтонды қолдау және насихаттауға бағытталған көпшілік іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу; - Спорттық және дене шынықтыру-сауықтыру шараларын өткізуге арналған материалдық-техникалық базаны нығайту; - Бадминтон әуесқойлары мен кәсіби спортшылардың спорттық резервін даярлау; - Қазақстан Республикасында бадминтон спортын насихаттау.
Жүзеге асыру мерзімі (кезеңдері)	2025–2028 жылдар
Мақсатты көрсеткіштер	- Халықаралық жарыстарда, оның ішінде әлемдік және азиялық чемпионаттарда, әлем кубоктарында, студенттік универсиадаларда және басқа сайыстарда спортшылардың жеңіп алған медаль саны; - Спорттық даярлау мекемелерінде бадминтонмен шұғылданатын жас спортшылар саны; - Спорттық даярлау мекемелеріндегі бадминтон бөлімшелерінің саны;

	- Бадминтонмен айналысатын адамдар саны; - Бадминтон бойынша спорттық-адам көпшілік іс-шараларын өткізетін өңірлер саны; - Бадминтон жаттықтырушыларының саны; - Спорттық даярлау мекемелеріндегі штаттағы бадминтон жаттықтырушыларының саны; - Допинг қолдану фактілерінің анықталу көрсеткіштері.
--	--

3. Бадминтонның қазіргі жағдайы мен дамуына талдау, дене шынықтыру-спорт ұйымдарын құру және дамыту

Статистикалық мәліметтерге сәйкес, бадминтонмен айналысатындардың саны 9 000-нан асады, жаттықтырушылар құрамы 39 адамнан тұрады.

2024 жылғы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының бадминтоннан ұлттық құрамасына 108 спортшы кіреді.

Қазақстан облыс орталықтарында бадминтонды дамыту және насихаттау мақсатында Федерация балалар мен жасөспірімдер спорт мектептерінде, сондай-ақ жоғары спорт шеберлігі мектебінде бадминтон бөлімшелерін ашу бойынша жұмыс жүргізуде.

Жаттықтырушыларға жаттығу сабақтарын уақыт шектеусіз өткізу мүмкіндігі берілді. Осы бағытта атқарылған жұмыс балалардың бадминтон секцияларында шоғырлануын арттыруға оң әсер етті.

Қазіргі таңда еліміздің 11 облыс орталығында бадминтон бөлімшелері жұмыс істейді. Федерация болашақта да бадминтонды дамыту және насихаттау жұмыстарын жалғастыра береді.

Федерацияның негізгі міндеттерінің бірі – әрбір облыс орталығында жергілікті федерацияларды ашу болып табылады. Қазіргі уақытта өңірлерде келесі жергілікті спорттық ұйымдар құрылды:

1. «Астана қаласының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
2. «Алматы қаласының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
3. «Шымкент қаласының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
4. «Түркістан облысының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
5. «Қостанай облысының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
6. «Батыс Қазақстан облысының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
7. «Шығыс Қазақстан облысының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
8. «Қарағанды облысының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі;
9. «Солтүстік Қазақстан облысының Бадминтон федерациясы» қоғамдық бірлестігі.

Сонымен қатар, Федерация филиалдары Алматы, Шымкент қалаларында, Түркістан, Ақмола, Қарағанды, Қостанай, Батыс Қазақстан, Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан облыстарында ашылды.

1-кесте

Қазақстан Республикасында бадминтонмен шұғылданушылар мен жаттықтырушылардың саны

№	Өңір	Жүйелі түрде шұғылданушылар саны			Жаттықтырушылар саны		
		2024 жыл	2025 жыл	(+,-)	2024 жыл	2025 жыл	(+,-)
1.	Ақмола облысы	70	80	+10	3	2	-1
2.	Абай облысы						
3.	Ақтөбе облысы	70	62	-8	4	2	-2
4.	Алматы облысы						
5.	Атырау облысы						
6.	Шығыс Қазақстан облысы	45	80	+35	3	4	+1
7.	Жамбыл облысы						
8.	Жетісу облысы						
9.	Батыс Қазақстан облысы	400	420	+20	17	19	2
10.	Ұлытау облысы						
11.	Қарағанды облысы	317	217	-100	7	6	-1
12.	Қостанай облысы	160	208	+48	8	7	-1
13.	Қызылорда облысы						
14.	Манғыстау облысы	18	20	+2	1	1	0
15.	Павлодар облысы						
16.	Солтүстік Қазақстан облысы						
17.	Түркістан облысы	5	5	0	2	2	0
18.	Астана қаласы	190	339	+149	3	4	+1
19.	Алматы қаласы	60	70	+10	3	4	+1
20.	Шымкент қаласы	85	130	+45	7	7	
	Жиыны	1420	1631	+211	58	58	0

2-кесте. БЖСМ-дегі, спорт интернаттарындағы бадминтонмен шұғылданушылардың саны,

№	Атауы	Шұғылданушылардың жалпы саны	Спортшылар саны		Жаттықтырушылар саны
			Ерлер	Әйелдер	
1	Бадминтонмен жүйелі түрде шұғылданушылар, оның ішінде:				
	Спорттық ұйымдарда:	1161	423	742	50
1.1	Балалар мен жасөспірімдер спорт мектептері (БЖСМ)	1065	375	690	40
1.2	Облыстық және республикалық мектеп-интернат-колледждер				
1.3	Жоғары спорт шеберлігі мектептері (ЖСШМ)	76	34	38	7
1.4	Олимпиада резервін даярлау орталықтары (ОРДО)	12	6	9	2
1.5	Алматы қ. Олимпиадалық даярлау орталығы (Алматы қ. ОДО)	8	8	5	1

3-кесте

БЖСМ-де бадминтонмен шұғылданушылардың саны

Балалар мен жасөспірімдер спорт мектептері							
№	Өңір	Шұғылданушылар сан			Жаттықтырушылар саны		
		2024 жыл	2025 жыл	(+,-)	2024 жыл	2025 жыл	(+,-)
1	Ақмола облысы						
2	Абай облысы						
3	Ақтөбе облысы	70	62	-8	4	2	-2
4	Алматы облысы						
5	Атырау облысы						
6	Шығыс Қазақстан						

	облысы						
7	Жамбыл облысы						
8	Жетісу облысы	140	160	20	10	10	0
9	Батыс Қазақстан облысы						
10	Ұлытау облысы	317	217	-100	7	6	-1
11	Қарағанды облысы	160	202	+42	8	7	-1
12	Қостанай облысы						
13	Қызылорда облысы	18	20	+2	1	1	0
14	Манғыстау облысы						
15	Павлодар облысы						
16	Солтүстік Қазақстан облысы						
17	Түркістан облысы	20	94	+74	2	3	+1
18	Астана қаласы						
19	Алматы қаласы	60	70	+10	3	4	+1
20	Шымкент қаласы	85	130	+45	4	5	+1
Жиыны		870	955	+95	39	38	-1

4-кесте

ЖСШМ-де бадминтонмен шұғылданушылардың саны

Жоғары спорт шеберлігі мектептері							
№	Өңір	Шұғылданушылар саны			Жаттықтырушылар саны		
		2024 жыл	2025 жыл	(+,-)	2024 жыл	2025 жыл	(+,-)
1	Ақмола облысы						
2	Абай облысы						
3	Ақтөбе облысы						
4	Алматы облысы						
5	Атырау облысы						
6	Шығыс Қазақстан облысы	30	65	+35	3	4	+1
7	Жамбыл облысы						
8	Жетісу облысы						
9	Батыс Қазақстан облысы						
10	Ұлытау облысы						
11	Қарағанды облысы	6	6		1	1	
12	Қостанай облысы						
13	Қызылорда облысы						
14	Манғыстау облысы						
15	Павлодар облысы						
16	Солтүстік Қазақстан облысы						
17	Түркістан облысы						
18	Астана қаласы						
19	Алматы қаласы						
20	Шымкент қаласы	12	8	-4	3	2	-1

Қазақстан Республикасы өңірлері бойынша бадминтоннан ұлттық құрама командадағы спортшылардың саны туралы ақпарат

[illegible]

	облысы											
20.	Ұлытау облысы											
	ЖИЫНЫ											

4. Бадминтон бойынша өткізілген және жоспарланған спорттық іс-шаралар

2019 жылдан 2024 жылға дейін келесі спорттық іс-шаралар өткізілді:

2019 жыл

1. ТОП-16 ең мықты спортшылар турнирі, 16 – 20 ақпан, Орал қаласы;
2. 2000 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 16 – 22 сәуір, Қарағанды қаласы;
3. Қазақстан Республикасының жастар чемпионаты, 24 – 30 қыркүйек, Қостанай қаласы;
4. Қазақстан Республикасының командалық-жекелей чемпионаты, 28 қазан – 4 қараша, Шымкент қаласы;
5. «Арас Kazakhstan International» халықаралық турниріне дайындық бойынша оқу-жаттығу жиыны, 10 – 21 қараша, Орал қаласы;
6. Орталық Азия чемпионаты (U15, U16), 17 – 20 қараша, Орал қаласы;
7. «Арас Kazakhstan International» халықаралық турнирі, 22 – 25 қараша, Орал қаласы;
8. Оқу-жаттығу жиыны, 2 – 14 желтоқсан, Талғар қаласы, Алматы облысы.

2020 жыл

1. Қазақстан Республикасының ТОП-16 ең мықты спортшылар турнирі, 10 – 16 ақпан, Орал қаласы;
2. 2003 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 20 – 26 наурыз, Қарағанды қаласы;
3. 2001 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 8 – 14 сәуір, Қостанай қаласы;
4. Командалық әлем чемпионатына дайындық бойынша оқу-жаттығу жиыны, 7 – 16 мамыр, Талғар қаласы, Алматы облысы;
5. Қазақстан Республикасының 5-ші жазғы спартакиадасы, 28 сәуір – 5 мамыр, Шымкент қаласы;
6. Қазақстан Республикасының жастар чемпионаты, 18 – 24 қыркүйек, Қостанай қаласы;
7. Қазақстан кубогы, 20 – 24 қазан, Шымкент қаласы;
8. Condensat Kazakhstan International Series 2019, 7 – 11 қараша, Орал қаласы;
9. 2005-2006, 2007 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 17 – 24 қараша, Щучинск қаласы, Ақмола облысы.

2021 жыл

1. Қазақстан Республикасының 16 үздік ойыншысы арасындағы чемпионат, 27 – 30 қаңтар, Алматы қаласы;
2. Евразиялық бадминтон лигасының бірінші туры, 1 – 4 наурыз, Шымкент қаласы;
3. Қазақстан Республикасының командалық-жекелей чемпионаты, 7 – 13 желтоқсан, Шымкент қаласы.

2022 жыл

1. Қазақстан Республикасының ең мықты спортшылары турнирі, 23 – 28 ақпан, Орал қаласы;
2. 2009 жылғы және одан кіші спортшылар арасында чемпионат, 22 – 28 наурыз, Орал қаласы;
3. 2003 жылғы және одан кіші спортшылар арасында чемпионат, 12 – 18 сәуір, Қостанай қаласы;
4. Қазақстан Республикасының 5-ші жазғы жастар спорттық ойындары, 9 – 16 мамыр, Шымкент қаласы;
5. Қазақстан Кубогы (командалық), 22 – 26 қыркүйек, Шымкент қаласы;
6. Қазақстан Республикасының командалық-жекелей чемпионаты, 18 – 24 қазан, Шымкент қаласы.

2023 жыл

1. 2005 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 21 – 28 наурыз, Шымкент қаласы;
2. 2007 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 19 – 26 сәуір, Қостанай қаласы;
3. «Kazakhstan Future Series» халықаралық турнирі, 29 мамыр – 2 маусым, Шымкент қаласы;
4. 2009 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 24 – 30 маусым, Алматы қаласы;
5. Қазақстан Республикасының жастар чемпионаты, 18 – 24 қыркүйек, Орал қаласы;
6. Қазақстан Республикасының чемпионаты, 21 – 27 қазан, Шымкент қаласы;
7. 2011 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 1 – 6 қараша, Орал қаласы;
8. Қазақстан кубогы, 18 – 24 қазан, Шымкент қаласы;
9. «Kazakhstan International Series» халықаралық турнирі, 18 – 22 қараша, Түркістан облысы;
10. Евразиялық бадминтон лигасының гранд-финалы, 1 – 4 желтоқсан, Шымкент қаласы.

2024 жыл

1. Евразиялық бадминтон лигасының бірінші туры, 1 – 4 наурыз, Шымкент қаласы;
2. 2006 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 19 – 24 наурыз, Шымкент қаласы;
3. «CONDENSATE Kazakhstan International Series 2024» халықаралық турнирі, 6 – 10 сәуір, Орал қаласы;
4. 2008 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 16 – 21 сәуір, Қостанай қаласы;
5. 2010 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 6 – 11 мамыр, Қостанай қаласы;
6. 2014 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 25 – 30 маусым, Орал және Шымкент қалалары;
7. Қазақстан кубогы, 5 – 9 маусым, Шымкент және Алматы қалалары;
8. Евразиялық бадминтон лигасының үшінші туры, 28 – 30 тамыз, Шымкент қаласы;
9. Қазақстан Республикасының жастар чемпионаты, 23 – 29 қыркүйек, Қарағанды қаласы;
10. Қазақстан Республикасының командалық-жекелей чемпионаты, 22 – 27 қазан, Орал қаласы;
11. 2012 жылғы және одан кіші спортшылар арасында Қазақстан Республикасының чемпионаты, 5 – 10 қараша, Ақтөбе қаласы;
12. Евразиялық бадминтон лигасының гранд-финалы, 1 – 4 желтоқсан, Шымкент қаласы.

Аталған спорттық іс-шаралар тиісті жылдарға арналған бекітілген спорттық-массалық іс-шаралар күнтізбелік жоспарына сәйкес өткізіледі.

2025 жылға арналған

БАДМИНТОН БОЙЫНША СПОРТТЫҚ-ЖАППАЙ ІС-ШАРАЛАР МЕН ЖАРЫСТАРДЫҢ КҮНТІЗБЕЛІК ЖОСПАРЫ (жоба).

№	Халықаралық, республикалық және жергілікті деңгейдегі спорттық жарыстардың, сондай-ақ спорттық жарыстарға дайындық бойынша іс-шаралардың атауы	Халықаралық, республикалық және жергілікті деңгейдегі спорттық жарыстардың, сондай-ақ спорттық жарыстарға дайындық бойынша іс-шаралардың өткізілу мерзімі және орны	Халықаралық, республикалық және жергілікті деңгейдегі спорттық жарыстарға, сондай-ақ спорттық жарыстарға дайындық бойынша іс-шараларға қатысатын	Халықаралық, республикалық және жергілікті деңгейдегі спорттық жарыстарға, сондай-ақ спорттық жарыстарға дайындық бойынша іс-шараларды ұйымдастыр	Халықаралық, республикалық және жергілікті деңгейдегі спорттық жарыстарға, сондай-ақ спорттық жарыстарға дайындық бойынша іс-шараларға қатысушыларды іссапарға жіберуші ұйымдар
---	--	---	--	---	---

			ұйымдар	ушылар	
1	2	3	4	9	10
1.	MT "YONEX Estonian International 2026"	Эстония, Таллин қ. 8-11.01.2026	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Эстония БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
2.	Ирандағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ. 12- 30.01.2025	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
3.	MT "34th Iran Fajr International Challenge 2026"	Иран, Урмия қ., 3-8 ақпан	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Иран БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
4.	Угандадағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ., ақпан	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
5.	MT "Uganda International Challenge 2026"	Уганда, Кампала қ. 18-22 ақпан	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Уганда БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
6.	Бразилиядағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ., наурыз- сәуір	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
7.	MT "Brazil International Challenge 2026"	Бразилия, Кампала қ. 24-29 наурыз	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Бразилия БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО

8.	Люксембургтегі ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала-Лумпур қ., сәуір	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонезия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
9.	MT "YONEX Luxembourg Open 2026"	Люксембург, 30.04-03.05	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Люксембург БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
10.	Реюньондағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала-Лумпур қ., мамыр	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонезия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
11.	MT "SAINT DENIS Reunion Open 2026"	Реюньон, 13-17.05	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Франция БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
12.	Макаодағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала-Лумпур қ., маусым	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонезия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
13.	MT "Macau Open 2026"	Макао, 16-21.06	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Макао БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО

14.	Сайпандағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ., шілде	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
15.	MT "Northern Marianas Open 2026"	Сайпан, 14-19.07	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, АҚШ ФБ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
16.	Малайзиядағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ., мамыр	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
17.	MT "PETRONAS Malaysia International Challenge 2026"	Малайзия, Куала- Лумпур қ., 11-16.08	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Малайзия БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
18.	Абу-Дабидегі ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала Лумпур қ., қыркүйек	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
19.	MT "Abu Dhabi Masters 2026"	БАӘ, Абу-Даби қ. 29.09-04-10	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, БАӘ БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
20.	Мексикадағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ., қазан	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО

21.	MT "XVII Mexican International 2026"	Мексика, 28.10-01.11	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Мексика БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
22.	Бадминтоннан ҚР командалық-жеке чемпионаты	Орал қ., 11-18 қазан	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, ҚБФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
23.	Гватемаладағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ., қараша	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
24.	MT "Guatemala International Series 2026"	Гватемала, 17-22.11	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Гватемала БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
25.	MT "South Africa International 2026"	ОАР (Оңтүстік Африка Республикасы). , 01-05.12.26	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, ОАР БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
26.	Мексикадағы ХТ алдындағы ОЖЖ	Малайзия, Куала- Лумпур қ., қазан	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	АБФ, Дания БФ, Малайзия, РФ,Индонез ия,Таиланд БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО
27.	MT "XVII Mexican International 2026"	Мексика, 28.10-01.11	ҚР ҰҚК ҚР Жастар құрама командасы Өңірлік құрама командалар	ДБФ, Мексика БФ	ҚР ТСМ Спортты дамыту дирекциясы, Дене шынықтыру және спорт басқармалары, Астана, Алматы, Шымкент қ. ОРДО

5. Спорттық жарыстар мен оқу-жаттығу жиындарына қатысатын спортшылардың, жаттықтырушылардың және дене шынықтыру мен спорт саласындағы мамандардың денсаулығын сақтау және нығайту шарттары

Оқу-жаттығу процесін жетілдірудің негізгі міндеттері – спортшыларды диагностикалау, емдеу және оңалту шараларын қамтитын бірыңғай кешенді тәсілді енгізу болып табылады, оның ішінде:

- спортшыларды кешенді және ағымдағы медициналық бақылаумен, дәрігерлік-медициналық қадағалаумен және кеңес берумен қамтамасыз ету;
- Қазақстан Республикасының ұлттық құрама командасының спортшыларына кешенді функционалдық тестілеуден өтуін қамтамасыз ету;
- құрама және резервтік командаларға кіретін спортшыларды медициналық мекемелерде емдеу, оларды дәрі-дәрмектермен, дәрумендермен, қалпына келтіретін және басқа да медико-биологиялық құралдармен дәрігердің нұсқауларына сәйкес қамтамасыз ету;
- спортшылардың денсаулық жағдайына сәйкес физикалық жүктемелердің сәйкестігін бағалау;
- спортшылардың аурулары мен жарақаттарын алдын алу және емдеу, сондай-ақ олардың медициналық оңалтуы;
- спортшылардың денсаулығын қалпына келтіру;
- спортшылар тарапынан еңбекке қабілеттілікті ынталандыратын фармакологиялық препараттарды қолдануға бақылау жүргізу.

Допингтік заттар мен (немесе) әдістерді қолдануға қарсы іс-қимыл шараларына мыналар кіреді:

- допингтік заттар мен (немесе) әдістерді қолданғаны, сондай-ақ оларды қолдануға итермелегені және насихаттағаны үшін жауапкершілік белгілеу;
- дәрілік заттар мен тағамдық қоспалардың құрамына допингтік заттарды қосу арқылы оларды қолдан жасау, осындай өнімдерді сату, сондай-ақ допингтік заттарды жасау, қолдану, сатып алу әдістері мен тәсілдері туралы ақпарат таратуға бағытталған қызмет үшін жауапкершілік белгілеу;
- допингтік заттар мен (немесе) әдістерді қолданудың алдын алу;
- спортшыларды антидопингтік ережелерді бұзғаны үшін дербес жауапкершілігі туралы хабардар ету;
- допингтік заттар мен (немесе) әдістерді қолданудың денсаулыққа зияны туралы спортшыларды ақпараттандыру.

6. Спортшыларды, жаттықтырушыларды және дене шынықтыру мен спорт саласындағы мамандарды жаттығу өткізуге қажетті жағдайлармен қамтамасыз ету

Бадминтонды дамытудың қажетті шарты – заманауи және қолжетімді инфрақұрылымның болуы. Өкінішке орай, еліміздегі материалдық-техникалық база жеткіліксіздігімен және көбінесе сапасының төмендігімен сипатталады. Барлық халық топтарының, әсіресе балалардың, жасөспірімдер мен жастардың бадминтонмен айналысуына жағдай жасау, қолда бар

материалдық-техникалық базаларды тиімді пайдалану, бұл нысандарда қызмет көрсету деңгейін қажетті деңгейде қамтамасыз ету, олардың қолжетімділігі мен тартымдылығын арттыру қажет.

Республикада материалдық-техникалық базаны дамыту қолданыстағы спорттық нысандарды жаңғырту және қайта жаңарту, спорт залдары мен спорт кешендерін қажетті спорт жабдықтарымен және құрал-жабдықтарымен жарақтандыру арқылы жүзеге асырылуы тиіс.

7. Қаржыландыру көздері

Федерация коммерциялық емес ұйым болып табылады және өз қызметінде пайда табуды негізгі мақсат етпейді. Федерацияның қаржыландыруы демеушілік қаражаттар есебінен жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының ұлттық құрама командасын қаржыландыру бюджет қаражаттары, демеушілік және өзге де көздер есебінен жүзеге асырылады.

8. Бадминтон спорт түрін жетілдіру бойынша ұсыныстар

Келесі ұсыныстар берілді:

- ел өңірлерінде бадминтон бөлімшелерін ашу;
- спорттық білім беру мекемелеріндегі жаттықтырушылар мен мамандардың сапалық құрамын кезең-кезеңімен арттыру, соның ішінде жоғары білімі бар қызметкерлер санын көбейту;
- жақын және алыс шетел мамандарын шақыра отырып, жаттықтырушылардың біліктілігін арттыру бойынша семинарлар ұйымдастыру;
- жақын және алыс шетел мамандарын тарта отырып, спорт төрешілерінің біліктілігін арттыру бойынша семинарлар өткізу;
- медициналық тексерулерді жылына екі рет тұрақты түрде өткізу;
- жаттығу процесі барысында әрбір спортшыға жеке физикалық жүктемелерді бейімдеу мақсатында динамикалық бақылаулар жүргізу;
- дарынды спортшыларды халықаралық аренаға ілгерілету мақсатында оларды даярлау, іріктеу және қолдаудың көпсатылы жүйесін әзірлеу және енгізу;
- Қазақстан Республикасының аумағында Дүниежүзілік бадминтон федерациясы (BWF) аясында турнирлер өткізу мүмкіндігін қарастыру.

9. Ұлттық құраманың оқу-жаттығу процесін төрт жылдық дайындық циклі бойынша ұйымдастыру

2028 жылғы Лос-Анджелесте өтетін Олимпиада ойындарына және 2026 жылғы Жасөспірімдер Олимпиада ойындарына дайындықтың төртжылдық және жылдық циклдерінің жоспары

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2025	ОЖ Ж ҚЧ	ОЖЖ техн калық АГК	ОЖ Ж АГК	РТ ОЖ Ж ЖДД АДД	ОЖ Ж ӘКЧ АГК	ОЖ Ж техн икал ық	АГК, базалық ОЖЖ ЖДД АДД	ОЖЖ ӘЧ	ОЖ Ж техн икал ық	ӘЧ. ОЖЖ ӘГК	АГК ҚК ҚАЧ	ОЖЖ АГК
2026	ОЖ Ж ҚЧ	ОЖЖ АКЧ,	ОЖ Ж техн икал ық	РТ, ОЖ Ж Ж АЧ	ОЖ Ж ЖДД АДД	ОЖ Ж АГК	АГК, базалық ОЖЖ ЖДД АДД	ОЖЖ техн икалық	ОЖ Ж АГК	ӘЧ. ОЖЖ ӘГК	ӘГК ҚК ТЧК	ОЖЖ АГК
2027	ОЖ Ж ҚЧ	ОЖЖ АГК	ОЖ Ж АГК	РТ ОЖ Ж ӘГК ӘГК	ОЖ Ж ӘКЧ АГК	ОЖ Ж АГК	АГК, базалық ОЖЖ	ОЖЖ ӘЧ ӘГК	ОЖ Ж АГК ӘГК	ОЖЖ ӘГК, ӘЧ. ОЖЖ ӘГК	ГПМ КК ҚАЧ	ОЖЖ АГК
2028	ОЖ Ж ҚЧ	ОЖЖ АКЧ АГК	ОЖ Ж 2 АГК	РТ, ОЖ Ж Ж АЧ АГК	ОЖ Ж ӘУЧ АГК	ОЖ Ж Қал пын а келт іру.	АГК, базалық ОЖЖ	ОО	ОЖ Ж АГК	ӘЧ. ОЖЖ ӘГК	ГПМ КК ҚАЧ	ОЖЖ АГК

АГК – Азия Гран-при кезеңі

ӘГК – Әлем Гран-при кезеңі

ҚЧ – Қазақстан чемпионаты

ҚАЧ – Қазақстанның аймақтық чемпионаты (команда)

ҚК – Қазақстан кубогы

ӘЧ – Әлем чемпионаты

ӘКЧ – Әлем командалық чемпионаты

РТ – Республикалық турнир

АЧ – Азия чемпионаты

АКЧ – Азия командалық чемпионаты

Жалпы үрдіс — жаттығу жүктемесінің мамандануын біртіндеп арттырып, негізгі жарысқа дейін спортшының жасырын резервтерін жұмылдыру. Блоктық кезеңдеудің негізгі қағидасы: жылдық дайындық

цикліндегі жаттығу кезеңдері ұқсас, бірақ әртүрлі болуы тиіс. Маусымның ортасы мен соңында жаттығу кезеңдері қатаң жоспарланып, жақсы ұйымдастырылуы керек. Ең тиімді жаттығу және қалпына келтіру әдістері, сондай-ақ жаттығулардың үйлесімі шешуші кезеңдерге сақталуы тиіс. Бұл физиологиялық тұрғыдан спортшының ағзасының негізгі жарыстар алдында айқын реакциясын қамтамасыз етеді. Психологиялық тұрғыдан бұл спортшылардың өздеріне деген сенімділігін арттырады, себебі олар дайындықтың ең қиын кезеңінде қосымша резервтері бар екенін біледі.

Жылдық дайындық циклында жарыс компонентіне ерекше назар аудару қажет. Блоктық кезеңдеу жарыстарға тіпті циклдің ерте кезеңдерінде үлкен мән береді, себебі:

1. Жарыс әр жаттығу кезеңін қорытындылап, жаттығу бағдарламасының міндетті бөлігі болып табылады;
2. Жарыс жаттығу процесінің бірсарынды тәртібін бұзып, оған маңызды бәсекелестік элементін енгізеді;
3. Жарыс спортшыларға әдеттегі жаттығу жүктемелерімен алынбайтын ерекше әсер етеді.

Жарыстар бағдарламасы маусым бойы өзгеріп отырады. Маусымның басында оны әртараптандыру жақсы, маусымның ортасында — спорт түріне тән стандарттарға келтіру, ал маусымның соңында осы стандарттарды қатаң сақтау қажет. Мұндай реттеудің екі себебі бар. Біріншіден, жарыс жылдық бағдарламаның міндетті бөлігі болып табылады (маусымның басында, ортасында және соңында), екіншіден, әртүрлі жарыс бағдарламасы жаттығу рутинін бұзып, спортшыларды қалыпты форматтағы жаттығулардан кейін қалпына келтіруге көмектеседі.

Төртжылдық олимпиадалық дайындық циклының аяқталуы әдетте Олимпиада ойындарындағы көрсеткіштерді, жетістіктер мен сәтсіздіктерді мұқият талдаумен бірге жүреді. Әрине, үлкен жетістіктер ынта-жігерді арттырып, шабыт береді, ал сәтсіздіктер қанағаттанбаушылықты тудырып, сыни көңіл-күй мен бәрін қайта қарап, жақсартуға деген ұмтылысты бастайды. Спорттық ерекшеліктер мен спортшылардың ұлттық ерекшеліктеріне қарамастан, олимпиадалық талдаудың мақсаты — оң тәжірибені игеру және өз мүмкіндіктерінен төмен көрсеткіштердің себептерін анықтау. Осы нәтижелер негізінде жаңа дайындық жоспары әзірленеді. Төртжылдық жоспардың әр кезеңі үшін нақты және айқын жалпы мақсаттар анықталғаны жақсы. Мысалы, Ресейдің ең табысты спорттық гимнастика командаларының дайындығында мақсат қою үлгісі бар.

Қазақстан ұлттық құрамасының бадминтон бойынша төртжылдық олимпиадалық дайындық циклы сегіз жартыжылдық кезеңге бөлінген. Әрқайсысы өзіне тән жалпы мақсатқа жетуге бағытталған:

1. спорт түріне тән қозғалыс дайындығын арттыру;
2. жоғары күрделіліктегі жаңа техникалық дағдылар мен комбинацияларды меңгеру;
3. бәсекелестік дағдыларды жаңарту;
4. спорт түріне тән қозғалыс дайындығын одан әрі арттыру;

5. техникалық шеберлікті арттыру және бәсекелестік әрекеттердің тұрақтылығына (сенімділігіне) қол жеткізу;
6. бәсекелестік әрекеттердің сапасын, тұрақтылығын және стресске төзімділігін жақсарту;
7. бәсекелестік дағдыларды қорытындылау; толық турнир бағдарламасын орындауға жеткілікті төзімділікке ие болу және резерв құрам мүшелерін іріктеу;
8. күтілетін бәсекелестік жағдайларды имитациялау, жоғары бәсекелестік сенімділікке қол жеткізу және ұлттық олимпиадалық құрамға соңғы іріктеу.

Жоғарыда аталған әр кезең жаттығу бағдарламасының жинақталған әсерін кешенді бағалауды қамтиды.

Жоғарыда келтірілген мысал төртжылдық циклды бөлу спорт түріне тән жағдайларға байланысты кәсіби құзыреттілік мәселесі екенін көрсетеді. Дегенмен, төртжылдық циклды төрт жылдық кезеңдерге бөлу ең танымал болып табылады. Жалпы, төртжылдық дайындықтың негізгі бағыттары (спорт түріне қарамастан) төмендегі кестеде көрсетілген

Төрт жылдық цикл аясындағы спорттық дайындық

Жыл	Негізгі даярлық бағыттары
1-ші жыл	Жаңа үміткерлерді шақыру және тестілеу, бапкерлер мен басқа штаттық мамандарды таңдау, жаттығудың дәстүрлі формалары мен әдістерін жаңарту және түзету, жаттығу жаттығуларының жиынтығын жаңарту; спортшылар мен штаттық мамандар арасында командалық рух пен серіктестік рухын қалыптастыру
2-ші жыл	Жаңа үміткерлерді одан әрі іріктеу және бекіту, жаңа техникалық-тактикалық дағдыларды меңгеру, жаттығу жүктемелерін арттыру, жаттығу процесінің сапасын жоғарылат
3-ші жыл	Жаттығу жүктемелерінің максималды деңгейіне жету; олимпиадалық маусымға дайындық жылдық циклы жоспарын бекіту және команданың әр мүшесі үшін жарыстық жаттығуды орындаудың жеке ерекшеліктерін анықтау
4-ші жыл	Команда құрамын тұрақтандыру (әдетте олимпиадалық құрамның қосарланған құрамы); жаттығу жүктемелерін өткен жыл деңгейінде тұрақтандыру, жарыста мінез-құлық үлгісін және жарыстық дағдыны бекіту және нығайту

10. Жылдық циклдегі даярлық құрылымы

Жылдық циклдегі даярлық құрылымы үш макроцикл кезеңдері негізінде құрылып, периодизациялануы керек: дайындық кезеңі, жарыстық кезең және ауысу кезеңі.

Жылдық циклдегі жаттығу процесін тиімді жоспарлау және басқару үшін дайындық кезеңі мезоциклдерге бөлінуі тиіс, олардың әртүрлі түрлері болады. Бұл мезоциклдер аясында жаттығу құралдары мен әдістері,

жүктеменің көлемі мен қарқындылығы өзгеріп отыруы керек. Олардың мазмұны мен ұзақтығы келесі факторларға байланысты болады:

1. дайындық кезеңдерінің жалпы ұзақтығы мен спорттық-азаматтық іс-шаралар күнтізбесі;
2. жарыстардың жағдайлары;
3. спортшылардың жасы, біліктілігі, тәжірибесі;
4. жаттығу жағдайлары және басқа да факторлар.

Жарыстық кезеңдегі негізгі міндеттер ретінде арнайы дайындық деңгейін арттыру және жарыстарда жоғары спорттық нәтижелерге жету қарастырылуы керек. Бұл кезеңде ең еңбекқор әдістерді қолдану қажет (жарыстық, қайталау, интервальді әдістер). Негізгі жарысқа тікелей дайындық кезеңі келесі тапсырмаларды шешуі тиіс:

- басты іріктеу жарыстары мен ел чемпионатынан кейінгі жұмыс қабілетін қалпына келтіру;
- техникалық-тактикалық дағдылар мен физикалық дайындықты одан әрі жетілдіру;
- спортшыларда жоғары психологиялық дайындықты қалыптастыру және қолдау, оның ішінде күйді реттеу және өзін-өзі реттеу арқылы;
- жарыстық әрекетті модельдеу, негізгі стартқа дайындау және дайындық деңгейін бақылау мақсатында;
- дайындықтың барлық аспектілерін (физикалық, тактикалық, психологиялық, техникалық) барынша тиімді пайдалану үшін оңтайлы жағдайларды қамтамасыз ету, бұл спорттық нәтижеге максималды әсер ету үшін.

Ауыстыру кезеңінде өткен жыл немесе макроциклдің жаттығу және жарыстық жүктемелерінен кейін толыққанды демалысты қамтамасыз ету, сондай-ақ келесі макроцикл басында спортшының оңтайлы дайын болуын қамтамасыз ету үшін белгілі деңгейде дайындықты сақтау басты міндет болып табылады.

11. Моральдық-психологиялық және тәрбиелік жұмыс

Әрбір спортшы отбасында, ата-аналарының, жақындарының, үлкен достарының үлгілері арқылы тәрбиеленеді, олар құрметке ие, кітаптардағы, кино және телехикаялардағы қаһармандар, оларға еліктегісі келеді. Бапкер тәрбиелеуді жалғастыруы керек, жас натураның оң жағын пайдаланып, дамытып, өз міндеттерін шешу барысында бадминтонмен сәтті айналысуға қажетті қасиеттерді сіңіруі тиіс.

Өз жұмысында ол келесі педагогикалық принциптерге сүйенуі керек:

- **Саналы болу** – спортшы кеңестер мен нұсқауларды саналы түрде, сеніммен қабылдайды;
- **Жүйелілік** – бапкердің жоспарлаған тұрақты, бірізді және мақсатты ықпалы;
- **Кең көлемділік** – ықпал тек тар салаға емес, тұтас психикаға бағытталады: тұлғаның бағытталуы, психомоторика, интеллект;

• **Үйлесімділік** – психикалық ықпал шаралары спорттық жаттығу жүйесімен логикалық байланыста болуы қажет.

Моральдық-ерік және психологиялық дайындық сәтті болу үшін бадминтонның ерекшеліктерін және көпшілік спорт түрлеріне тән міндеттерді біріктіретін жоспарлар қажет:

- ұжым құру және оның оң психологиялық климаты;
- жетістікке мотивация қалыптастыру;
- спортшы тұлғасын тәрбиелеу мақсатында ықпал қолдану;
- мүмкіндіктерге сенімділік қалыптастыру;
- өзін-өзі бақылау және өзін-өзі реттеу әдістерін меңгеру;
- психикалық күйді жаттығуда және жарыстарда психорегуляциялық сыртқы және ішкі ықпалдар арқылы басқару;
- маусымның басты жарысына дайындық кезінде қысым көздерін анықтау;
- психикалық қалпына келу құралдары мен әдістерін игеру.

Моральдық-ерік дайындық

Моральдық-ерік дайындықтың негізгі міндеті – спортшы тұлғасының моральдық жақтарын тәрбиелеу, оның құрамдас бөлігі – Отанға сүйіспеншілік, Қазақстанның гимні мен мемлекеттік рәміздерін білу, «Жаңа Қазақстан» рухында патриоттық тәрбиелеу. Бұл саналы болуды, өз әрекеттеріне жауапкершілікті, еңбекқорлықты, жаттығуларға адалдықты, тәртіптілікті, батылдықты, табандылықты, сабырлылықты, өзін-өзі ұстауды, қиындықтарды еңдеуді, ұжым мүшелеріне құрметті, қоршағандарға көмектесуге ұмтылуды қамтиды.

Бұл қасиеттер әсіресе елін жақсы көретін, оның тарихына, даңқты азаматтарына, ғылым, мәдениет, спорттағы жетістіктеріне мақтанышпен қарайтын жасөспірімдерде көрініс табады. Тренер спортшыларға өмірлік жағдайлардағы мысалдар арқылы жеке қасиеттер туралы білім беруі тиіс.

Барлық қызмет түрлері, спорт та қиындықтарды жеңуді талап етеді және физикалық, интеллектуалдық, ерік-жігер күштерін қажет етеді. Көп жағдайда жарыстарда ең жоғары нәтижелерге ең дарынды емес, ең еңбекқор, ең ерік-жігері мықты спортшылар жетеді.

Ерік дайындығы – спортшының физикалық, техникалық, тактикалық және теориялық даярлығының маңызды бөлігі, оның болмауы спорттағы жетістіктерді қиындатады. Тренер ұзақ мерзімді оқу-жаттығу үрдісін спортшылар ерік-жігер дегеніміз не екенін түсініп, ерік қасиеттерін практикада дамытатындай етіп құруы тиіс. Ерік әрекеттерінің қайталануы қалыпты мінез-құлыққа айналуы керек.

Ерік дайындығы – спортшының дайындығының барлық аспектілерінің құрамдас бөлігі. Тренер спортшылардың ерік қасиеттерін үнемі жетілдіріп, оларды бәсекелеспен күресте дамуына ықпал етуі керек.

Техникалық және ерік дайындығы бірігіп, толыққанды жаттығу үрдісін құрауы тиіс. Ерік қасиеттерін тәрбиелеу – тұрақты жаттығу үрдісінің бөлігі болуы керек.

Ерік қасиеттерін жетілдіру үшін:

- мақсатты саналы түсіну;

- нақты және қол жетімді мақсаттарды қою;
- түсіндіру мен сендіруді жаттығумен үйлестіру;
- алдағы жаттығу мен жарыстардың міндеттері мен әрекеттерін түсіну;
- қозғалыстар мен әрекеттердің нақты бейнесін құру;
- ерік қасиеттерін тәрбиелеуге бағытталған әдістерді қолдану;
- күн тәртібі мен оқу, еңбек, жаттығу режимін сақтау;
- дербес ерік шешімдерін орындау;
- эмоционалдық реакцияларға төтеп беру қабілетін тәрбиелеу;
- өз әрекеттерін бақылау және талдау;
- жоспарланған міндеттерді міндетті орындау.

Теориялық дайындық пен моральдық тәрбиелеу ерік дайындығымен тығыз байланысты болуы керек.

Психологиялық дайындық

Психологиялық дайындықтың негізгі міндеттері – бадминтонға қызығушылық пен сүйіспеншілік қалыптастыру, жаттығу мен жарысқа дайын болу, волевтік күштерді қолдану арқылы сыртқы және ішкі кедергілерді жеңу, эмоциялық қасиеттерді жетілдіру, спортшының интеллектін дамыту.

Бұл міндеттерді шешу бапкердің педагогикалық шеберлігіне, спортшылардың психика туралы арнайы білім алуына байланысты. Спортшылар қабылдау, бейнелер, назар, еске сақтау, ойлау, ерік-жігер, эмоциялар және олардың адам қызметіне әсері туралы білуі керек.

Психологиялық дайындықтың міндеттері:

- маңызды моральдық-ерік қасиеттерді қалыптастыру;
- назар қасиеттерін жетілдіру;
- техниканы меңгеруді жеделдету үшін психологиялық жағдай жасау;
- үйлестіру қабілеттерін дамыту;
- жаттығу мен басқа әрекеттер кезінде шоғырлану және мобилизацияны игеру;
- эмоциялар мен әрекеттерді басқаруды үйрену;
- жарыс және өмірлік жағдайларда психикалық күйді реттеу;
- өзін-өзі талдау және сыншылдық қабілеттерін дамыту;
- жағымсыз ішкі және сыртқы ықпалдарға төтеп беру;
- өз күшіне сенімділік қалыптастыру;
- жарыстарға дайын болу;
- жеңіске ұмтылыс тәрбиелеу.

Психологиялық дайындықтың ең маңызды міндеті – жарыстарға дайындық күйін қалыптастыру, яғни спортшының мобилизациясы. Бұл жауапты жарыстар алдында аса маңызды.

Мобилизация қабілетін күнделікті жаттығуларда үздіксіз үйрену қажет.

Психологиялық дайындық әдістері:

- ауызша ықпалдар: түсіндіру, әңгімелесу, сендіру, педагогикалық ықпал, мақтау, сын;
- қолжетімді міндеттерді орындау;
- міндеттерді біртіндеп күрделендіру;
- қиындықтарды жеңуге үйрету: алаңдау, қорқыныш сезімдерін бірте-бірте енгізу;
- жарыс алдындағы мотивацияларды қолдану;
- аралас ықпалдар: марапаттау, қоғамдық және жеке тапсырмалар, жазалау.

Психологиялық дайындық жаттығуда келесі міндеттерді шешеді:

- жаттығуға ынта қалыптастыру;
- спорттық режим мен жүктемелерге саналы оң көзқарас;
- спортшылардың психикалық жағдайын басқару.

Жарыстарға психологиялық дайындық алдын ала басталып, негізгі міндеттер:

- маңызды мотивациялар мен жарысқа дайындық қалыптастыру;
- өз күшіне сенімділік пен жеңіске ұмтылыс тәрбиелеу;
- жарыстық стрессқа төзімділік;
- нерв жүйесінің жаңаруын сақтау;
- шамадан тыс жүктемелерді болдырмау;
- өзін-өзі бақылау және реттеу дағдыларын меңгеру.

Өзін-өзі реттеу (саморегуляция) – бұл спортшының эмоционалды күйін басқару қабілеті. Бұл қабілетті дамыту керек.

Бапкер спортшыны жарыс жағдайында психологиялық кернеуден шығуға, дұрыс шешім қабылдауға үйретуі тиіс.

Өзін-өзі реттеу әдістері:

- **Төмендету:** тыныс алу, бұлшықеттің босаңсуы, жағымды бейнелерді елестету, өз-өзіне үндеу;
- **Жоғарылату:** концентрация, өз мүмкіндіктерін еске түсіру, қысқа жаттығулар, массаж;

Жарыстан кейін бапкер спортшының ойын талдап, оң және теріс жағдайларды бірге қарастырып, күнделігіне жазуы тиіс.

Бұл спортшының өзін-өзі бақылау және талдау дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі.

12. Ұлттық құраманың ғылыми-әдістемелік және медициналық қамтамасыз етілуі

Жоғарыда аталған қызмет федерацияда келесі бағыттар бойынша дамытылады:

1. ҚР құрамаларының мамандары мен өңірлік мамандар арасында тұрақты кері байланыс орнатуға бағытталған спорттық қызметті

ынталандыру және әкімшілендіру ақпараттық жүйесінің бағдарламасын құру және енгізу.

2. Оңтүстік Қазақстан Мемлекеттік Мұхтар Әуезов атындағы университетінің базасында «Мектептегі бадминтонның үшінші сабақтары» бағдарламасын әзірлеу және енгізу.

3. Оңтүстік Қазақстан Мемлекеттік Мұхтар Әуезов атындағы университетінің Шымкент қаласындағы базасында қосымша білім беру, проформалық бағдарламалар және спорттық даярлық бағдарламалары бойынша бадминтонды дамытуға арналған әдістемелік ұсынымдар мен бағдарламаларды дайындау және әзірлеу.

4. «Бадминтон теориясы мен әдістемесі» мамандығы бойынша оқыту бағдарламаларын әзірлеу және енгізу жұмыстары Оңтүстік Қазақстан Мемлекеттік Мұхтар Әуезов атындағы университетінің және М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің кафедраларында жүзеге асырылады. Аталған кафедраларда Федерациямен табысты ынтымақтастықта жұмыс істейтін, тәжіребелі бадминтоншылардан құралған, жаттықтырушы тәжірибесі бар оқытушылар қызмет етеді және бадминтонның ерекшеліктерімен жақсы таныс.

13. Антидопинг бақылауы;

Бадминтон федерациясының антидопинг бағдарламалық іс-шаралары Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігінің тиісті қызметтерімен, МКиСРК спорт комитетімен, Қазақстанның Ұлттық антидопинг орталығымен және халықаралық бадминтон федерациясымен үйлестірілуі тиіс және келесі іс-шараларды қамтуы қажет:

1. Физикалық мәдениет және спорт саласындағы мамандар арасынан антидопинг қамтамасыз етуге жауапты тұлғаны тағайындау;

2. Спортшылар мен қызметкерлерді негізгі қолданыстағы антидопинг құжаттарымен таныстыру (тиісті халықаралық федерация бекіткен антидопинг ережелері, WADA Кодексі, WADA Халықаралық стандарттары, антидопинг әкімшілігі мен басқару жүйесі) – бұл тұлғаларға қатысты көлемде;

3. Қазақстанның Ұлттық антидопинг орталығымен бірлесіп спортшылар мен олардың қызметкерлері үшін антидопинг тақырыбындағы білім беру, ақпараттық бағдарламалар мен семинарларды әзірлеу және өткізу;

4. Ұлттық құраманың спортшылары мен қызметкерлері арасында антидопинг насихатын жүргізу;

5. WADA Тыйым салынған заттар мен әдістер тізіміне енгізілген заттарды терапевтік мақсатта қолдануға спортшыларға рұқсат алу үшін өтініштерді уақытылы беруді қамтамасыз етуге ықпал ету;

6. Спортшылардың халықаралық және ұлттық сынақтар тізіміне енгізілген жергілікті мекенжайлары туралы ақпаратты уақытылы тапсыруын бақылау;

7. Спортшылар мен қызметкерлерімен антидопинг ережелерін бұзбауға келісім-шарт жасау;

8. Антидопинг ұйымдарына допинг бақылауын жүргізуде және

спортта допингпен күрес шараларын іске асыруда жан-жақты қолдау көрсету;

9. Халықаралық спорт федерациялары бекіткен жалпы антидопинг ережелерін республикалық мерзімді басылымдарда жариялау және өз ресми сайтына интернет желісінде орналастыру;

10. Ұлттық антидопинг ережелеріне сәйкес спортшыларды сынау мақсатында сынақ тізімін қалыптастыру үшін қажетті ақпаратты антидопинг ұйымына беру, соның ішінде жарыс және жарысқа дейінгі кезеңдерде.

14. 2025-2028 жылдарға арналған олимпиадалық цикл бойынша мақсаттық тапсырмалар жүйесі.

Бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері

Бағдарламаның

мақсаты:

Қазақстан Республикасында спорттың осы түрінің тиімді дамуына жағдай жасау, оның ішінде спорттың жаппай түрлерін дамыту арқылы әлемдік спортта алдыңғы орындарды иелену, салауатты өмір салтының қағидаларын бекіту және дене тәрбиесі мен спорт құралдарымен қоғамның әлеуметтік мәселелерін шешу.

Бағдарламаның міндеттері:

• Қазақстан құрамасының бадминтон спортынан ірі халықаралық жарыстарға, соның ішінде Олимпиада ойындарына дайындығын арттыру тиімділігін жоғарылату;

• Спорттық резервті даярлау жүйесін жетілдіру, балаларды, жасөспірімдерді және жастарды спорттың осы түрімен жүйелі түрде шұғылдануға максималды түрде тарту;

• Спорт түрін дамыту үшін қажетті басқару, педагогикалық, ғылыми және басқа кадрларды даярлау мен біліктілігін арттыру жүйесін нығайту;

• Мемлекеттік спорт саясатын жүзеге асыруға денсаулық сақтау, экология, экономика және басқа да мәселелерді спорт түрі арқылы шешуге ықпал ету;

• Спорттың материалдық-техникалық базасын нығайту және инфрақұрылымды дамыту, спорт түрін дамыту республикалық және өңірлік орталықтарын құру, спорттық және дене шынықтыру-сауықтыру шараларын өткізу үшін спорттық ғимараттарды салу мен қайта жаңарту;

• Республикалық және халықаралық жарыстарды, сондай-ақ спорт түрін қолдау мен танымал етуге бағытталған жаппай және жарысқа жатпайтын шараларды ұйымдастыру және өткізу;

• Спорт түрінің тұрақты дамуын қамтамасыз ететін нормативтік-құқықтық базаны жетілдіру, оның ішінде спорттың жаппай және рекреациялық түрлерін дамыту;

• Спорт түрінің ақпараттық қамтамасыз ету жүйесін құру.

Бағдарламаның маңызды мақсатты индикаторлары мен көрсеткіштері

Бағдарламаның тиімділігінің мақсатты көрсеткіштері — Қазақстан

спортшыларының халықаралық спорт аренасында жеткен жетістіктер деңгейі, Қазақстан Республикасындағы балалар-жасөспірімдер және халықтық спортты дамыту ауқымы, 2024 жыл деңгейімен салыстырғанда.

Бағдарламаның ең маңызды мақсатты индикаторлары мен көрсеткіштері:

- Қазақстан спортшыларының ең ірі халықаралық жарыстарда, оның ішінде Олимпиада ойындары, чемпионаттар, әлем және Азия біріншіліктері, әлем кубоктары, Паралимпиада ойындары, студенттік универсиадаларда медальдар иеленуі;

- Спорттық даярлау мекемелерінде бадминтонмен айналысатын жас спортшылар саны;

- Спорттық даярлау мекемелеріндегі бадминтон бөлімшелерінің санының ұлғаюы;

- Спорт түрі бойынша спорттық-массалық іс-шаралар өткізетін өңірлер саны;

- Спорт түрімен айналысуға арналған әртүрлі санаттағы нысандардың пайдалануға берілген саны;

- Спорт түрі бойынша жаттықтырушылардың (инструкторлардың) саны;

- Спорттық даярлау мекемелеріндегі штаттық жаттықтырушылар саны;

- Спорт түрін дамытуға арналған республикалық және аймақтық орталықтардың саны

Олимпиадалық цикл BWF рейтингтік турнирлері мен лицензиялау ерекшеліктерін ескере отырып, 4 кезеңге бөлінеді:

1. 1-ші жыл — Циклге кіру (тұрақтандыру және рейтингтің өсуі)

Мақсаты: негізгі құрамды қалыптастыру, ӘЧ және АЧ негізгі кестесіне шығу, әлемдік рейтингті жоғарылату.

2. 2-ші жыл — Континенттік деңгейге шығу

Мақсаты: Азия чемпионатындағы алғашқы медальдар, ӘЧ-де тұрақты ширек финалдар, BWF Топ-40 / Топ-30 тізімінде беку.

3. 3-ші жыл — Олимпиада алдындағы жыл (түйінді кезең)

Мақсаты: ӘЧ және АЧ медальдары, олимпиадалық іріктеу аймағына кіру (BWF Топ-16 / Топ-20).

4. 4-ші жыл — Олимпиада жылы

Мақсаты: лицензияларды сақтап қалу, Олимпиада ойындарына бабында (пик формада) бару, олимпиадалық медальдар үшін күрес)

Цикл жылы	АЧ (Азия чемпионаты)	АО (Азия ойындары)	ӘЧ (Әлем чемпионаты)	Олимп иада	BWF рейтингі
1 жыл	Топ-8 / ширек финал	— / қатысу	Негізгі кесте, Топ-16	—	Топ-60 / Топ-50
2 жыл	Медаль (қола) немесе Топ-4	Топ-8 / Топ-6	Ширек финал / Топ-8	—	Топ-40 / Топ-30
3 жыл	1–2 медаль, алтынға басымдық	Медаль	Медаль (жылдың басты	Квали фикация	Топ-20 / Топ-16

Цикл жылы	АЧ (Азия чемпионаты)	АО (Азия ойындары)	ӘЧ (Әлем чемпионаты)	Олимпиада	BWF рейтингі
			жарысы)		
4 жыл	Бапты бақылау / финал	Бақылау / медаль	Топ-8 жартылай финал	Медаль (басты мақсат)	Лицензияны сақтау

Жылдар бойынша мақсаттардың тұжырымдамасы

1-ші жыл – Циклге кіру

Мақсаты: негізгі құрамды жасақтау, халықаралық деңгейдегі өнер көрсетулерді тұрақтандыру.

- АЧ: ширек финалға шығу (Топ-8).
- АО: — немесе тәжірибе жинақтау үшін қатысу.
- ӘЧ: негізгі кестеге шығу, Топ-16.
- BWF рейтингі: Топ-50–60 деңгейіне көтерілу

2-ші жыл – Бәсекеге қабілеттіліктің артуы

Мақсаты: континенттік деңгейдегі алғашқы медальды жеңіп алу, Азияның үздіктері қатарында беку.

- АЧ: кем дегенде қола медаль немесе Топ-4.
- АО: Топ-8 / Топ-6.
- ӘЧ: ширек финал, Топ-8.
- BWF рейтингі: Топ-30–40

3-ші жыл – Олимпиада алдындағы жыл

Мақсаты: олимпиадалық медальдан үміткерлер қатарына кіру және лицензиялар алу.

- АЧ: 1–2 медаль, алтын басымдық.
- АО: кем дегенде 1 медаль.
- ӘЧ: кем дегенде 1 медаль (жылдың түйінді жарысы)
- Олимпиадалық квалификация: BWF критерийлерін орындау.
- BWF рейтингі: Топ-16–20.

4-ші жыл – Олимпиада жылы

Мақсаты: баптың шыңына (пик формаға) шығу және олимпиадалық медаль үшін күресу.

- АЧ: финал / алтын (немесе бақылау жарысы).
- АО: күнтізбеге сәйкес – бақылау немесе медаль.

- ӘЧ: жартылай финал / Топ-8.
- Олимпиада: медаль (алтын / күміс / қола).
- BWF рейтингі: лицензиялық аймақтағы позицияны сақтау.

Нысаналы тапсырмалардың деңгейлері (ұсынылатын шкала)

Әрбір жарыс үшін үш деңгей енгізіледі:

- **Минимум** — негізгі кестеге шығу / Топ-16.
- **Оптимум** — ширек финал / жартылай финал.
- **Максимум** — медаль / жеңіс.

15. Командаларды іріктеу және құрастыру қағидалары;

Командаларды іріктеу қағидалары спортшылардың бақылау чемпионаттарындағы өнер көрсетулері, республикалық рейтинг нәтижелері, сондай-ақ ірі жарыстар алдында өткізілетін бақылау оқу-жаттығу жиындарының қорытындысы негізінде құрылуы тиіс. Сонымен қатар, бұл іріктеу Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Спорт комитетінің нормативтік актілерімен реттеледі.

№	2025-2026 жылдарға арналған басты халықаралық жарыстар	Басты халықаралық жарыстарға қатысатын спортшыларды іріктеу критерийлері
1	Азия чемпионаты	Қазақстан Республикасының чемпионатының және Республикалық рейтингінің нәтижелері бойынша
2	Әлем чемпионаты	Қазақстан Республикасының чемпионатының және Республикалық рейтингінің нәтижелері бойынша
3	Азия ойындары	Қазақстан Республикасының чемпионатының және Республикалық рейтингінің нәтижелері бойынша
4	Лицензиялық турнирлер (Континенттік іріктеу турнирлері, әлемдік іріктеу турнирлері)	Қазақстан Республикасының чемпионатының және Республикалық рейтингінің нәтижелері бойынша

16. Кадрлық қамтамасыз ету және бапкерлік құрамның біліктілігін арттыру

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің ресми статистикасы бойынша, 2024 жылы бапкер-оқытушылар құрамы саны 46 адамды құрады. Бұл көрсеткіш объективті емес, себебі ол тек мемлекеттік

бюджеттік ұйымдардағы бапкер-оқытушылар санын ғана көрсетеді. Қазақстан Республикасының бадминтон федерациясының статистикасы бапкер-оқытушылар құрамының әлдеқайда көп екенін айғақтайды. 2025 жылдан бастап Федерацияда бапкерлерді лицензиялау жүйесі енгізіліп, бұл спорт түрі бойынша кадрлық құрамы туралы дәлірек мәлімет алуға мүмкіндік береді. Бұл мәліметтер спорттық дайындықпен айналысатын мемлекеттік мекемелерден бөлек, жоғары оқу орындары, орта арнайы оқу орындары және клубтар сияқты басқа ұйымдардағы мамандар туралы толық ақпарат береді.

Қазақстандық бадминтон кадрларын даярлау 2015 жылдан бастап М.Ауэзов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінде жүзеге асырылады. Бюджеттік орындардың саны артқан сайын республика аймақтарында жұмыс істейтін бапкерлер санының өсуі болжанып отыр.

ҚБФ ҚР ұлттық құрамаларының мамандары мен өңірлік мамандар арасындағы практикалық өзара әрекеттестікті дамытуға бағытталған бағдарламаларды қолдайды. Бапкерлерді даярлаудың маңызды бағыттарының бірі – Қазақстан мамандарын халықаралық оқу орталықтарына жіберу.

Бадминтонның қарқынды дамуы үшін кадрларды даярлау және қайта даярлау жүйесін тұрақты түрде қалыптастыру қажет, оның ішінде:

- бапкер-оқытушылар құрамын;
- білікті спорттық менеджерлерді;
- жарыстарды жүргізетін төрешілерді;
- спорттық нысандарды құру және ұстау персоналын;
- спорт дәрігерлерін;
- Қазақстан ұлттық құрамасын қамтамасыз ететін басқа мамандарды;
- ірі спорттық және спорттық-демалыс іс-шараларын өткізуге

волонтерлерді даярлау.

Осы мақсатта материалдық-техникалық база мен кадрлық әлеуеті бар кәсіптік білім беру базалық мекемелерін анықтау бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуде.

Бадминтон саласындағы кадрлар даярлау бойынша алдағы міндеттер:

- орта арнаулы білім, бакалавр және магистрлер дайындайтын оқу орындарында тиісті мамандықтар ашу, біліктілікті арттыру және қайта даярлау бағдарламаларын жетілдіру;

- кәсіби білім беру ұйымдарымен “Бадминтон теориясы мен әдістемесі” мамандығы бойынша оқу бағдарламалары мен практиканың мазмұнын қалыптастыруда өзара іс-қимыл жасау, мамандарды қазіргі заманғы даму деңгейі мен жұмыс берушілердің талаптарына сәйкес дайындау;

- бадминтонға арналған оқу-әдістемелік және ғылыми әдебиеттерді дайындау және басып шығару.

Кадрларды даярлау бойынша басқа шаралар қатарында:

- бапкерлердің халықаралық және республикалық ұйымдардың гранттық бағдарламалары мен оқыту курстарына қатысуын қамтамасыз ету;

- перспективалы бапкерлер мен мамандардың Қазақстан ұлттық құрамаларында, спорт орталықтарында, клубтарда және шетелде тағылымдамадан өтуі;

- спорттық мансабын аяқтаған үздік спортшыларды қайта даярлау арнайы бағдарламасын әзірлеу, басқару құрамының және өңірлік құрамалар бапкерлерінің кадрлық резервін қалыптастыру мақсатында;
- бапкерлер мен мамандардың әр деңгейі үшін лайықты моральдық және материалдық ынталандыру жүйесін енгізу;
- бапкерлер мен басқа да бадминтон мамандарын аттестациялау жүйесін құру.

Төрешілер корпусын даярлау Федерация тарапынан Қазақстан Республикасы Республикалық төрешілер коллегиясы арқылы жүзеге асырылады. 2023 жылдың жағдайы бойынша республикада 5 өңірлік төрешілер коллегиясы құрылып, Қазақстан аумағындағы турнирлерді басқару мен ұйымдастыруды жүзеге асырады. Өңірлерден 80 төрешінің дерекқоры жасалған. Коллегия жыл бойы Қазақстанда және шетелде ірі ұлттық және халықаралық турнирлерге спорт төрешілерін тағайындау және оқыту жұмыстарын жүргізеді. 2026 жылға қарай елдің 12 өңірінен 120 төрешінің дерекқоры құрылуы жоспарлануда.

Жарыстарды ұйымдастыру және өткізуге қажетті жоғары білікті мамандар мен волонтерлерді даярлау, әсіресе арнайы спорт нысандарының салынуы және іске қосылу кезеңінде өзекті болып табылады, себебі осы нысандар спорттық және спорттық-демалыс іс-шараларымен толық жүктелуі қажет.

17. Қосымша арнайы шаралар кемшіліктерді жою және даярлықты ұйымдастыру үшін;

Қазақстандағы бадминтонды дамытудың негізгі кемшіліктері

Қазақстан Республикасында бадминтонды дамытудың қарқынын тежейтін негізгі мәселелер:

1. Балалар мен жасөспірімдер спортын тиімді жүйесінің жоқтығы.
2. Бадминтон федерацияларының, спорт мектептері мен клубтардың барлық аймақтарда жеткіліксіз қаржыландырылуы.
3. Бюджеттен тыс қаржыландырудың әлсіздігі.
4. Қазақстанда бадминтонмен жаппай айналысу деңгейінің төмендігі.
5. Халықтың көпшілігіне бадминтонмен толыққанды айналысу мүмкіндігінің болмауы (материалдық-техникалық база мен білікті бапкер-ұстаз кадрларының жеткіліксіздігі).
6. Жоғары жетістіктер спорты саласында қаржылық күшті бәсекелестік.
7. Нормативтік-құқықтық база жетілдірілмеген.
8. Бадминтон мамандарын даярлайтын оқу орындарының жеткіліксіз саны.
9. Аймақтық спорттық даярлық орталықтарының болмауы.
10. Бадминтонға арналған заманауи спорттық ғимараттардың жеткіліксіздігі.
11. Гранттардың аздығы.

12. Жоғары білікті спортшыларды сақтауға мотивациялық мүмкіндіктердің жеткіліксіздігі.

Мәселелерді тиімді шешудің механизмі – мақсатты бағдарламалық жоспарлау әдісі, онда бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері нақты айқындалып, спорт түрінің дамуын қамтамасыз ететін үйлестірілген шаралар кешені таңдалып, олар федералдық, аймақтық және муниципалды бюджеттің нақты мүмкіндіктерімен ұштасады. Бұл сондай-ақ бюджеттен тыс қаржыландыру көздерін тарту үшін маңызды шарт болып табылады.

Осы әдісті қолдану ресурстарды мобилизациялауға және келесі басым бағыттарға күш-жігерді шоғырландыруға мүмкіндік береді:

- Қазақстан Республикасында бадминтонның тұрақты дамуын қамтамасыз ету үшін материалдық-техникалық базаны, заманауи дайындық технологияларын, ресурстық және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етуді құру;

- Қазақстан халқының әр түрлі санаттарын қолжетімді әрі жаппай физикалық белсенділік түрі ретінде спорт түріне қызығушылығын арттыру;

- Әлемдік спортта жетекші орындарға жету.

Қазақстан Республикасында 2025–2028 жылдарға арналған бадминтонды дамытудың түрлі бағдарламалары Қазақстандағы дене шынықтыру және спортты дамыту стратегиясының негізгі қағидаларына сәйкес әзірленіп, спорт түрін ұзақ мерзімді жоспарлау жағдайында дамытудың рационалды шешімі болып табылады.

Бағдарлама спорттық дайындық, дене тәрбиесі және Қазақстан Республикасының түрлі топтарының денсаулығын жақсарту мәселелерін тиімді шешуді қамтамасыз етеді, спорт түрінің мақсатты дамуы аясында өзара байланысты шаралар кешенін әзірлеуді және жүзеге асыруды көздейді, ол республикалық, аймақтық және аудандық билік органдары, қоғамдық және коммерциялық ұйымдардың мүдделі қатысуымен толық нормативтік-құқықтық жүйе шеңберінде іске асырылады.

Бағдарламаны әзірлеу кезінде Қазақстан мен шетелдің олимпиадалық спорт түрлерін дамыту тәжірибесі, республикалық атқарушы билік органдарының ұсыныстары, жетекші ғылыми-зерттеу және білім беру мекемелері, ғылыми және практикалық қызметкерлердің пікірлері ескерілуі тиіс.

Бағдарламаның іс-шараларын орындауды тұрақты бақылау қарастырылған.

18. Спорттық дайындау базалары. Олардың жабдықталу сипаттамасы

Қазақстанның өңірлерінде бадминтон спортын кешенді дамыту шараларын жүзеге асыру мақсатында материалдық-техникалық базаны (МТБ) дамытуға келесі іс-шаралар жоспарлануда..

№ т/р	Іс-шара	Аяқталу мерзімі	Қаржыландыру көздері	Жауапты орындаушы
1	Бадминтон орталығын типтік жобасы бойынша құрылыс-сметалық құжаттамасын дайындау	2025 ж.	Бюджеттік және бюджеттік емес	ҚБФ
2	Шымкент қаласында өңірлік спорттық дайындау орталығын салу және пайдалануға беру	2021-22 ж.	Бюджеттік	Шымкент қаласының бадминтон федерациясы
3	Астана қаласында өңірлік спорттық дайындау орталығын салу және пайдалануға беру	2027 ж.	Бюджеттік емес	ҚБФ
5	Типтік өңірлік спорттық дайындау орталықтарын салу және пайдалануға беру	2028 ж.	Бюджеттік және бюджеттік емес	Өңірлік федерациялар

Бадминтон спортына арналған спорттық ғимараттардың жабдықталуының сипаттамасы

Атауы	Техникалық сипаттамалар
Ғимарат	Ғимараттың өлшемдері: Ағаш паркетті немесе резеңке жабынды (терафлекс) қолдану керек. (Спорт залдарына арналған универсалды резеңке жабындар Teraflex, Gerflor, Enlio фирмаларынан жарамды). Жаттығу процесін толық жүргізу үшін кем дегенде 8 (ұсынылатын саны — 8 және одан көп) бадминтон корттарының болуы қажет, спорт залының өлшемі кемінде 25 м х 40 м болуы тиіс. Төбенің биіктігі кемінде 9 метр, жарықтандыруы 400 Люкс және күн сәулесінің түсуі ұсынылмайды. Әлемдік бадминтон федерациясының стандарттарына сәйкес, халықаралық турнирлер өткізу үшін кем дегенде 4 арнайы сертификатталған бадминтон корттарының болуы қажет (ұсынылатын саны – 6 және одан көп). Спорт залының өлшемі кемінде 20 м х 40 м, жарықтандыруы – 1000 Люкс, төбенің минималды биіктігі 12 метр және одан жоғары болуы керек. Күн сәулесінің түсуі – тыйым салынған, егер терезе болса, олар мықты жарық өткізбейтін матамен жабылуы қажет. Қабылдау қуаты: 6 корт болған жағдайда, екі айналымдық жаттығулар кезінде күніне 50 спортшыға дейін жаттығу өткізуге болады.
Жабдықтар	Қажетті құрал-жабдықтар тізімі: 1.Әр кортқа 2 дана бадминтондық тор тірегі (өндірушілер: Apacs, Yonex, Victor, LI-NING, ENLIO). Сертификатталған тіректердің толық тізімі әлемдік федерацияның сайтында қолжетімді: http://bwfcorporate.com/events/approved-net-posts/ 2.Бадминтон корттары (өндірушілер: Apacs, Yonex, Victor, LI-NING, ENLIO). Сертификатталған корттардың толық тізімі әлемдік федерацияның сайтында қолжетімді:

	http://bwfcorporate.com/events/approved-flooring/ 3. Торлар (өндірушілер: Apacs, Yonex, Victor, LI-NING, ENLIO). Сертификатталған торлардың толық тізімі әлемдік федерацияның сайтында қолжетімді: http://bwfcorporate.com/events/approved-nets/
Қосымша бөлмелер	Екі душ кабинасы бар екі киім ауыстыру бөлмесі және бір бапкер кабинеті болуы қажет.

Даярлық жүргізуге арналған спорттық базалар. Олардың жабдыкталу сипаттамасы

№	Спорттық базаның атауы	Орналасқан жері	Сипаттамасы
1	«Қостанай» спорттық-ойын-сауық кешенінің» спорт залы	Қостанай қ., Д. Герасимов көш., 1.	Жалпы алаңы 1000 шаршы метр, 1000 орындық трибуналары бар, спортшыларға, жаттықтырушыларға, төрешілер мен персоналға арналған бөлмелермен жабдықталған. 4 корт орналастыруға болады, биіктігі 7,8 м. Ұлттық құрама команданың (ҰҚК) Оқу-жаттығу жиындарын (ОЖЖ), сондай-ақ республикалық және халықаралық жарыстарды өткізу үшін пайдаланылуы мүмкін.
2	Бадминтон орталығы	Шымкент қ., Қалтаев көш., 176	Салынған жылы – 2021. Алаңы 756 шаршы метр, 150 орындық трибуналары бар, спортшыларға, жаттықтырушыларға, төрешілер мен персоналға арналған бөлмелер қарастырылған. 6 корт орналастыру мүмкіндігі бар, биіктігі 11 м. ҰҚК ОЖЖ өткізуге, сондай-ақ республикалық және халықаралық жарыстарға арналған.
3	Бадминтон орталығы	Орал қ., С. Есқалиев көш., 175	Салынған жылы – 2013. Алаңы 800 шаршы метр, 300 орындық трибуналары бар, спортшыларға, жаттықтырушыларға, төрешілер мен персоналға арналған бөлмелері бар. 4 корт орналастыру мүмкіндігі

			бар, биіктігі 9 м. ҰҚК ОЖЖ өткізуге, сондай-ақ республикалық және халықаралық жарыстарға арналған.
--	--	--	--

ҚР өңірлерінде бадминтонды дамыту бойынша кешенді шараларды іске асыру мақсатында материалдық-техникалық базаны (МТБ) дамыту бойынша келесі іс-шаралар жоспарлануда.

№ р/с	Іс-шара	Орындаудың түпкілікті мерзімі	Қаржыландыру көздері	Жауапты орындаушы
1	Үлгілік жоба бойынша бадминтон орталығының құрылысына жобалау-сметалық құжаттаманы дайындау	2026 ж.	Бюджеттік және бюджеттен тыс	ҚБФ (Қазақстан бадминтон федерациясы)
2	Астана қаласында өңірлік спорттық даярлау орталығының құрылысы және оны пайдалануға беру	2027 ж.	бюджеттен тыс	ҚБФ
3	Типтік өңірлік спорттық даярлау орталықтарының құрылысы және оларды пайдалануға беру	2028 ж.	Бюджеттік және бюджеттен тыс	Өңірлік федерациялар